

3125-XII, в редакції від 14.09.2006 р. № 140-V. — Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 10.12.14). — Назва з екрана.

2. МСКЯ 1 - Міжнародний стандарт контролю якості 1 — [Діючий з 2014-01-05]. — К. : Аудиторська палата України, 2013. — I, 1026 с. — (Національний стандарт України).

3. ПНПКЯ 1 - Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1, затверджене Рішенням АПУ від 27.09.2007 р. № 182/4: станом на 1 липня 2011 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Аудиторської палати України. — Режим доступу : <http://www.aru.com.ua/rishennya-aru>

4. МСА - Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг — [Діючі з 2014-01-05]. — К. : Аудиторська палата України, 2013. — I, 1026 с.— (Національні стандарти України).

5. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 32 "Інвестиційна нерухомість" [Текст] : офіц. текст : за станом на 10.01.2012 р. / Мінфін України; Наказ, Положення від 02.07.2007 № 779 // Офіційний вісник України. — 2007 р.. — № 52. — С. 247. — Доступно також з мережі Інтернет : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07> (дата звернення 10.12.2014р.). — Назва з екрана.

6. МСБУ 40 – Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку «Інвестиційна нерухомість»

7. Міронова, О.І. Аудиторська діяльність: організація системи внутрішнього контролю якості [Текст] / Міронова О.І. — Х.: Фактор, 2009. — 352 с.

8. Практичний аудит : анфас та профіль [Текст] / [А. Клімов, О. Міронова, В. Пантелеєв, К. Утенкова.]. — Х. : Фактор, 2010. — 720 с.

УДК 657

Олійник Світлана
к.е.н., доцент
НУБіП України
м. Київ

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ЯК НЕОБХІДНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Анотація

У статті обґрунтовано доцільність створення відділу внутрішнього аудиту на підприємствах та роль аудиту в системі ефективного управління.

Ключові слова: аудит, внутрішній аудит, контроль, діяльність.

Чинна облікова система повністю не задовольняє зростаючі потреби менеджменту. Інформація фінансової звітності дозволяє дати лише загальну оцінку фінансового стану підприємства й не може бути використана для обґрунтування управлінських рішень. В сучасних умовах докорінного реформування відносин власності, організаційно-господарських перетворень перед керівництвом підприємств виникає необхідність прогнозування, оцінки ризиків і створення ефективної системи управління.

Внутрішній аудит в сучасних умовах відіграє важливу роль в досягненні як стратегічних так і оперативних цілей, які спрямовані на підвищення конкурентоспроможності та ефективне управління підприємством.

Питаннями дослідження проблем організації внутрішнього аудиту займалися як вітчизняні так і зарубіжні вчені, а саме: Т. Каменська, Г.Коблянська, Л.Ліщинська, К.Коцюбинська, В. Немченко, Ф.Бутинець, В.Хомутенко, А.Хомутенко, О.Сметанко, С.Губський, М.Голощанов, В.Бурцева та інші. Проте ряд аспектів проблеми потребують подальшого поглибленого дослідження, зокрема економічна сутність поняття "внутрішній аудит", його цілі, завдання та роль у системі ефективного управління підприємством.

Мета статті - дослідження особливостей організації внутрішнього аудиту на підприємствах та обґрунтування його ролі в системі ефективного управління підприємством.

Головною метою внутрішнього аудиту є пошук шляхів підвищення ефективності діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Внутрішній аудит повинен виконувати роль діагностичного засобу в управлінні господарською діяльністю підприємства.

На думку вітчизняних та зарубіжних вчених [2-4], головною метою внутрішнього аудиту є: удосконалення організації й управління виробництвом, виявлення і мобілізація резервів його зростання; удосконалення організації діяльності підприємства; запобігання втратам ресурсів і здійснення необхідних змін у середині підприємства; допомога управлінському персоналу в підвищенні ефективності виконання його функцій; забезпечення задоволення потреб органів управління в частині надання контрольної інформації з різних питань та ін.; завдання діагностики стану економічної безпеки та визначення можливої рейдцікавості підприємства.

Країни з розвинутою ринковою економікою довели, що для того, щоб проводити певну перевірку, необхідно створити спеціальну службу внутрішнього аудиту, працівники якої повинні досконало знати специфіку організації, її організаційно-економічну структуру, структуру управління, об'єкти контролю, коло питань, які повинні бути висвітлені при перевірках, володіти технікою і методикою проведення перевірок, добре знати законодавчі і нормативні акти, вміти опрацьовувати матеріали перевірок, визначати шляхи попередження і ліквідації недоліків та втрат, резерви ефективності усіх видів діяльності підприємства, захищати законні інтереси власників в судових інстанціях.

Використання внутрішнього аудиту дасть можливість забезпечити та збільшити рівень точності бухгалтерської та фінансової інформації підприємства, здійснювати оперативний контроль над усією виробничо-господарчою діяльністю підприємства. Результати використання внутрішнього

аудиту є винятково внутрішнім інструментом управління.

Таким чином, для проведення внутрішнього аудиту принципово різних напрямів, виникає потреба в фахівцях різної кваліфікації та спрямування. Необхідність внутрішнього аудиту, може визначатися на підставі затвердженого графіка або одноразово. Однак за умов одноразового оцінювання виникає проблема в пошуку фахівців, здатних проводити такий аудит у межах підприємства.

У випадку періодично повторюваного аудиту такої проблеми не існує, адже аудиторський відділ може функціонувати на постійній основі. При цьому необхідно зазначити, що практична користь від створення відділу внутрішнього аудиту для кожного окремо взятого підприємства буде різною.

Створення служби внутрішнього аудиту на малих підприємствах не завжди буде доречним, тому що зазначена процедура є доволі витратною (через необхідність мати у своєму складі спеціальних фахівців). Вважаємо за доцільне, на середніх і великих підприємствах створювати служби внутрішнього аудиту, які можуть дати суттєвий поштовх у системі вдосконалення забезпечення економічної безпеки підприємства.

На думку Л. Будович, внутрішній аудит економічної безпеки підприємства є дієвим інструментом не тільки оцінювання економічної безпеки, а й управління ризиками підприємства в цілому. Запобігання загрозам економічній безпеці підприємства означає захист економічних, соціальних та інформаційних інтересів. Звідси висновок, що внутрішній аудит економічної безпеки підприємства стає інструментом економічного менеджменту [1].

Незважаючи на те, що на українських підприємствах функціонують інші контрольні структури (ревізійні комісії), організація внутрішнього аудиту є одним з найбільш надійних способів контролю за станом обліку й ефективністю функціонування системи внутрішньогосподарського контролю на підприємстві, та може впливати на прийняття рішень про подальшу діяльність установи, її розвиток, виправлення помилок та усунення проблем обліку чи виробничої діяльності.

Внутрішні аудитори також здійснюють подібну роботу, проте існують суттєві розбіжності між внутрішнім аудитом та контрольно-ревізійною роботою. При розробці стратегічного плану роботи на рік або на декілька років вперед внутрішні аудитори визначають насамперед основні зони ризику для компанії, а потім розподіляють ресурси часу та фахівців таким чином, щоб найбільш ризиковані сфери діяльності були перевірені першочергово. Фахівці контрольно-ревізійних відділів при розробці плану перевірок звичайно не враховують ризиків підприємства.

Друга значна відмінність між внутрішнім аудитом та контрольно-ревізійною службою – це відповідні методи перевірки. Контрольно-ревізійні служби працюють в основному на підставі даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, з первинними документами. Але вони не використовують у своїй діяльності методи, які є необхідною частиною внутрішнього аудиту, наприклад вивчення виробничих процесів, побудову органограм, проведення анкетування та інтерв'ю з працівниками і керівниками підрозділів з метою досконального розгляду суті проблеми.

На сьогодні в Україні немає єдиної методики, щодо створення відділу внутрішнього аудиту на підприємстві та організації його роботи, тому дуже часто існування внутрішнього аудиту на підприємстві є неефективним. З метою підвищення якості та ефективності внутрішнього аудиту на підприємстві необхідна більш чітка регламентація його повноважень та посилення ролі процесів внутрішнього аудиту в практичному житті підприємства.

Таким чином, до основних проблемних аспектів внутрішнього аудиту в Україні слід віднести насамперед недостатнє нормативне та методологічне забезпечення, що призводить до нерозуміння самих принципів, методів, методології та процедур внутрішнього аудиту, відсутність внутрішніх розробок щодо організації та методики внутрішнього аудиту на підприємстві.

Використовуючи внутрішній аудит, ми отримуємо змогу підвищити ефективність організації системи ефективного управління підприємством.

При створенні служби внутрішнього аудиту на підприємстві необхідно розробляти Положення про внутрішній аудит, в якому зазначати методичні, документальні та організаційні вимоги до проведення аудиту.

При наявності необхідних методичних розробок, нормативно-правової бази, внутрішніх нормативів аудиту та типових форм документів з аудиту організація служби внутрішнього аудиту на підприємстві дасть змогу: забезпечити ефективне функціонування, стабільність і відповідний визначеним цілям розвиток підприємства в умовах ринкової конкуренції; зберігати і продуктивно використовувати ресурси та потенціал підприємства; своєчасно виявляти і мінімізувати комерційні, фінансові та інші ризики в управлінні підприємством; сформувати адекватну сучасним умовам господарювання, які постійно змінюються, систему інформаційного забезпечення всіх рівнів управління, що дасть змогу миттєво реагувати на зміни внутрішнього й зовнішнього середовища та своєчасно адаптувати функціонування підприємства до цих змін.

Список використаних джерел:

1. Будович, Л. Аудит безопасности предприятия как метод оценки эффективности управления системой безопасности [Текст] / Л. Будович // Власть. – 2007. – № 02. – С. 47–50.
2. Журавлева, Д.Г. Внутрішній аудит: необхідність впровадження в сучасних умовах [Текст] / Д.Г. Журавлева // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Майбутнє – аудит”. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2008. – С. 270–271.
3. Каліцінська, К.О. Роль внутрішнього аудиту в системі економічної безпеки підприємства [Текст] / К.О.Каліцінська // Серія: Економіка та підприємництво, 2011. – №3 – С.136–138.
4. Каменська, Т. Необхідність створення служби внутрішнього аудиту на підприємстві [Електронний ресурс] / Т.Каменська. – Режим доступу: http://www.visnuk.com.ua/article/one/Tetiana_KA5690094.html (дата звернення 10.12.2014р.). — Назва з екрана.

